

Obsah

Úvodem	3
Úvod do zdravotní politiky	5
Charakteristika pojmu politika	5
Základy teorie zdravotní politiky	8
Základní otázky zdravotní politiky	8
Preference společenských hodnot a její význam pro zdravotní politiku	9
Je zdraví tržní komoditou?	11
Zdravotní péče jako veřejné a soukromé statky	12
Význam společenské regulace a solidarity	13
Úloha státu ve zdravotní politice společnosti	16
Úloha veřejného zdravotnictví	17
Zdravotní stav obyvatelstva jako základ pro určení hlavních směrů zdravotní politiky	17
Krise zdraví a zdravotnictví u nás	28
Tvorba koncepce zdravotní politiky	31
Nezbytné komponenty procesu rozvoje národního zdraví	34
Úloha občana v péči o zdraví	36
Výzkum a zdravotní politika	37
Systémový přístup ve zdravotní péči	41
Řízení a jeho prvky	48
Problémy a cíle v systémové teorii	49
Organizování	50
Plánování	51
Rozhodování	53
Práce s lidmi	54
Hospodárné disponování prostředky	55
Kontrola	56
Sekvence systémových kroků	56
Měření zdravotních systémů	56
Vyhodnocování zdravotnických služeb	57
Vyhodnocování výsledku zdravotní péče	57
Účinnost zdravotní péče	58
Hospodárnost zdravotní péče	60
Kvalita zdravotní péče	65
Spravedlnost zdravotní péče (equity)	65
Vhodnost či přiměřenost péče	66

Proces poskytování zdravotní péče a jeho další přímé a nepřímé vlastnosti	68
Přímé vlastnosti procesu poskytování zdravotní péče	69
Spotřeba zdravotní péče	69
Dostupnost péče	73
Přijatelnost péče pro pacienty a úroveň spolupráce pacientů	73
Nepřímé vlastnosti procesu poskytování zdravotní péče	75
Profesionální autonomie	75
Zajišťování kvality zdravotní péče	75
Akreditace zdravotnických zařízení jako metoda hodnocení kvality	79
Analýza organizace systémů zdravotní péče	80
Organizační klasifikace systémů	80
Správní struktura a organizace	81
Stupeň centralizace či decentralizace systému	82
Koordinace systému	82
Evropská zdravotní strategie a rozvoj soustavy zdravotnických služeb	84
Mezinárodní srovnávání a typologie zdravotních systémů	86
Typologie systémů zdravotní péče	86
Determinanty zdravotnických systémů	87
Historické kořeny	87
Politický proces	88
Ekonomická hlediska	88
Hodnotové vzorce	89
Modelové přístupy k systémům zdravotní péče	89
Přístup podle modelu zdravotnických služeb	89
Přístup podle politicko-ekonomického modelu	92
Sociologicko-epidemiologický model přístupu ke zdravotnickým systémům	96
Modulární přístup ke zdravotnickým systémům	98
Aktuální problémy ekonomiky zdravotní péče	101
Zdroje zdravotní péče	101
Problémy zdravotnické ekonomiky	101
Úroveň zdraví a výdaje na zdravotnictví	104
Hlavní způsoby financování zdravotní péče	105
Tři zásady spojené s financováním zdravotní péče	106
Techniky financování zdravotní péče	106
Úhrada zdravotní péče z výnosů daní	107
Úhrada zdravotní péče zdravotním pojištěním	108
Soukromé zdravotní pojištění	109
Systém všeobecného pojištění	109
Modely vztahů platců a poskytovatelů služeb v existujících zdravotnických systémech	111
Vlastnictví zdravotnických zařízení a zdroje financování	113
Odstátnění a privatizace zdravotnických zařízení	115
Řízení nákladů	118
Finanční krytí zdravotní péče	121
Finanční krytí služeb veřejného zdravotnictví	121
Otázky finanční spoluúčasti pacienta	121

Úhrada odměny poskytované zdravotní péče	123
Zdravotní péče jako tržní komodita	128
Postupy ke snížení poptávky po zdravotní péči	132
Postupy ke snížení nákladů racionalizací nabídky	133
Další možnosti úspory nákladů zdravotní péče	135
Proces reformem zdravotní péče u nás a ve světě	138
Základní otázky reformem zdravotní péče	140
Systémové řešení komplexní reformy zdravotní péče	143
Schéma koncepce komplexní reformy systému zdravotní péče	146
Meze systémového řešení	146
Ekonomické podněty, podmínky, cíle a výsledky reformem zdravotní péče	147
Rekapitulace hlavních zásad transformace zdravotní péče	149
Nejdůležitější zdravotnické zákony a vyhlášky	153
Lékařství a sociologie	154
Potřeba spolupráce vědních oborů, specializace a integrace	154
Definice sociologie	155
Člověk a skupina	155
Společenská role a společenské postavení	156
Společenské instituce	156
Sociální psychologie	157
Potřeby, motivace, zaměření a postoje	157
Výzkumné sociologické metody	158
Rozvoj medicíny a změna jejího společenského významu	159
Společenské faktory a zdravotní stav obyvatelstva	160
Společenské předpoklady podpory zdraví a prevence nemocí	161
Sociologie zdravotnických zařízení	163
Sociologie nemocnice	163
Vztah lékaře a pacienta	165
Stručná historie lékařské sociologie	168
Sociologie v medicíně	169
Sociologie medicíny	169
Literatura	171